

Je ziet dat het bij sommige gemeenten begint te borrelen.

Chris Verhoef Hoogleraar Informatica VU

Eerst

De volgende ezels stoten zich alweer

#ICT-fiasco Nu de rijksoverheid enigszins op de juiste weg lijkt, zijn het de gemeenten die op stompzinnige wijze belastinggeld verkwisten aan ICT-projecten. Fier aangevoerd door Amsterdam en Rotterdam.

Camil Driessen
Den Haag

In Amsterdam is de beerput zo diep dat de steen die VVD-wethouder Eric Wiebes er vorig jaar inwierp nog niet op de bodem is. 'Een groter hoofd-pijndossier dan de Noord-Zuidlijn', omschreef hij de staat van de gemeentelijke ICT destijds. Sindsdien vliegen de miljoenen hem om de oren. Vorig week nog werd bekend dat de tegenvaller bij de Dienst ICT 40 miljoen extra bedraagt.

Hemelsbreed 56 kilometer verderop is het ook hommeles. In Rotterdam becijferde de lokale rekenkamer onlangs dat de ICT-projecten 40 miljoen euro meer kosten dan de 54 miljoen euro die de gemeenteraad ervoor beschikbaar heeft gesteld. Het onderzoek *Baat het niet dan kost het wel* was de opvolger van het rapport *Foutmelding in beeld* uit 2009 waarin ook al werd geconstateerd dat het automatiseringsdrama epische proporties aannam. De verbetering sindsdien: te verwaarlozen.

Leermeester

Het lijkt alsof gemeenten in de leer zijn gegaan bij de rijksoverheid. Die grossierde de laatste jaren in het verprutsen van ICT-projecten. Of het nu gaat om Defensie dat met haar logistieke SPEER-project ruim 300 miljoen euro duurder uitkomt, de Immigratie en Naturalisatiedienst waarbij de vertraging van INDIGO 44 miljoen euro extra kost of het recent afgeschoten Elektronisch Patiëntendossier waarin al 300 miljoen euro was gestoken. (De lijst is veel langer en veel treuriger.)

Toen de Algemene Rekenkamer in 2007 onderzoek moest doen naar de verspilling keerden de leden maanden later onverrichter zake terug naar huis: de administratie van ministeries was zo slecht dat überhaupt niet

in kaart kon worden gebracht hoeveel er werd verspild. Om de ernst te onderstrepen boog ook een Kamerwerkgroep zich over hoe ICT-projecten goed bestuurd moeten worden.

Sindsdien gloeien er zowaar lichtpuntjes op het Binnenhof. Ministeries kregen een Chief Information Officer (een CEO op IT-gebied), projecten worden via reviews onder de loep genomen en er is meer transparantie waardoor grote lopende IT-projecten in kaart worden gebracht.

'Door transparantie zie je nu bij de rijksoverheid dat het niet goed gaat. Bij gemeenten is die transparantie er nog helemaal niet', constateert Chris Verhoef, hoogleraar Informatica aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en gespecialiseerd in ICT-projecten

231

miljoen
Volgens MarketCap International geven alle gemeenten samen jaarlijks 231 miljoen euro te veel uit aan ICT.

van de overheid. Waar het Rijk stapjes de goede kant op zet, mist Verhoef die bij de gemeenten. 'Ze lopen een stuk achter. Je ziet nu bij sommige grote gemeenten dat het aan de oppervlakte begint te borrelen, maar een systematisch beeld is er niet.' Dus maken gemeenten dezelfde fouten die het Rijk ook al maakte, waardoor kosten van projecten en ICT de klauwen uit lopen: geen centrale sturing, te veel externen, aanbestedingen aangaan terwijl men er geen verstand van heeft en problemen denken op te lossen door nieuwe systemen te bouwen.

De gemeente Amsterdam zou zelfs 15.000 verschillende applicaties in beheer hebben (en ongeveer evenveel ambtenaren). De brij van haperende systemen en het volledig ge-

brek aan overzicht in de hoofdstad is zo erg dat er vorig jaar even sprake van was dat uitkeringen niet uitbetaald konden worden.

In december was er zo'n grote storing op het stadhuis dat er niet gemaild of geprint kon worden en zelfs de dienst Persoonsgegevens bruidsparen vroeg een dagje later nog even terug te komen omdat deze geen trouwakes en andere documenten kon verstrekken.

Miljoenen

In Utrecht morren raadsleden over storende ICT, in Rotterdam is het flink mis, maar een lijk zo groot als Amsterdam lijkt nergens in de kast te zitten. Al wordt er volgens Alfred den Besten van IT-marktonderzoeksbureau MarketCap International binnen gemeenten jaarlijks zeker 231 miljoen euro onnodig uitgegeven, onder meer door mismanagement en slecht licentiebeleid.

Den Besten stelt dat gemeenten elke keer maar weer zelf het wiel proberen uit te vinden. 'Je moet eens zien hoeveel er maatwerk laten bouwen voor hetzelfde probleem.' Grote winnaars: IT-reuzen als Centric of Gouw die er met het geld vandoor gaan. 'Het is bij bijna alle gemeenten een drama en kost veel meer dan nodig.' Ook in kleinere gemeenten. 'Er gaat misschien maar 2,5 miljoen euro per jaar verloren en dat blijft al snel onder de radar. Maar tel het maar eens allemaal bij elkaar op.'

Of de toekomst hoop biedt is zeer de vraag. In tijden van bezuinigingen zijn er nogal wat gemeenten die via investeringen in ICT-systemen miljoenen denken te besparen. De geschiedenis spreekt niet in het voordeel van die positievelingen, merkt Verhoef op. 'Je ziet dat ICT wordt gebruikt als oplossing, maar vaak dat het niet lukt, te veel kost en de toegevoegde waarde niet gehaald wordt.'

Mislukte projecten

De Britten zijn er klaar mee

Dat ICT-projecten uit de klauwen lopen is geen Nederlands unicum. De Britse regering heeft het er zo mee gehad dat ze in maart een nieuwe strategie aankondigde. Elk ICT-overheidsproject dat 5 miljoen pond of meer kost, moet eerst worden goedgekeurd door het ministerie van Algemene Zaken. Duurdere ICT-projecten worden in de toekomst zoveel mogelijk opgeknipt in kleine deelprojecten. Handig, zo bewaart je het overzicht en voorkom je oncontroleerbare monsters.

RECORD GOUDPRIJS!
Verkoop het nu
Ik wil uw goud

U ontvangt direct de hoogste contantprijs voor sieraden, heel of kapot, munten, goudwaren, tandgoud, zilver, guldens, rijksdaalders, bestek, broodmanden, diamant, briljant en horloges. Cartier, Rolex, Breitling, Omega enz.

Potma Edelmetaal
Papstraat 28 - 2513 AW Den Haag
AL 26 JAAR EEN VERTROUW AARDE

Tel. 070-3030000
Di. t/m za. 11.00 - 17.00 uur
www.potma-edelmetaal.nl

Digitaal daarna 9,- p/m. Bereik jaarcontract Digitaal bij Telfort Internet Plus of Max. Aansluitkosten Digitaal 25,- p/m. Kijk voor de voorwaarden en beschikbare opties op telfort.nl

Telfort Internet Plus
tot 20 Mb/s

Een jaar lang voor maar

17,50 p/mnd

+ eerste 6 maanden gratis digitaal TV kijken

Telfort Werkt in je voordeel

telfort.nl
Telfort winkels
VOORDEELBUNDEL.NL
INTERNET | TELEFONIE | TELEVISIE